॥श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ सवित्रेनमः॥ अथसूर्यसिद्धांतप्रारं
भः॥ अचिंत्याव्यक्तरूपायनिर्गुणायगुणात्मने॥ समस्तजगदाधारमूर्तयेब्रह्म
णेनमः॥१॥ अल्पावशिष्टेतुकृतेमयोनाममहासुरः॥ रहस्यंपरमंपुण्यंजिज्ञा-
सुर्ज्ञानमुत्तमं॥२॥ वेदांगमग्र्यमखिलंज्योतिषांगतिकारणं॥ आधरायेविवस्वंतं
तपस्तेपेसुदुःसहं॥३॥ तोषितस्तपसानेनप्रीतस्तस्मैपराथिते॥ ग्रहाणांचरितंशाश्व
न्मयायसवितास्वयं॥४॥ श्रीसूर्यउवाच॥ विदितस्तेमयाभावस्तपसातो
षितोस्म्यहं॥ यथाकालाश्रयंज्ञानंज्योतिषांचरितंमहत्॥५॥ नमेतेजःसहःकश्चि
द्दातुंनास्तिमेक्षणः॥ मदंशःपुरुषोयंतेनिःशेषंकथयिष्यति॥६॥ इत्युक्त्वा-
तर्दधेदेहैवःसमादिश्यांशमात्मनः॥ सपुमान्मयमाहेदंप्रणतंप्राजलिंस्थितं
॥७॥ श्रीसूर्यउवाच॥ शृणुष्वैकमनाःपूर्वंयदुक्तंज्ञानमुत्तमं॥ युगेयुगेमहर्षी-
णांस्वयमेवविवस्वता॥८॥ ज्ञास्यमाद्यंतदेवेदंयत्पूर्वंप्राहभास्करः॥ युगानांपरिवर्तन
कालभेदोत्रकेवलः॥९॥ भूतानामंतसत्कालः कालोन्यःकलनात्मकः॥ सद्विधास्थू
लसूक्ष्मत्वान्मूर्तश्चामूर्तउच्यते॥१०॥ प्राणादिः कथितोमूर्तस्त्रुट्याद्योमूर्तसंज्ञकः॥
षड्भिःप्राणैर्विनाडीस्यात्तत्षष्ट्यानाडिकास्मृता॥११॥ नाडीषष्ट्यातुनाक्षंचमहोरा
त्रंप्रकीर्तितं॥ तत्त्रिंशताभवेन्मासः सावनोर्कोदयैस्तथा॥१२॥ ऐंदवस्तिथि
भिस्तद्वत्संज्ञास्यात्सौरउच्यते॥ मासेर्द्धाभिर्वर्षेदिव्यंतदहउच्यते॥१३॥

सुरासुरगणानामन्योन्यमहोरात्रंविपर्ययात्॥तत्षष्टिषड्गुणादिव्यंवर्षमासुरमेव च॥१४॥तद्द्वादशसहस्राणिचातुर्युगमुदाहृतं॥सूर्याब्दसंख्यायाद्विनिसागरैररयुताहतैः॥१५॥संध्यासंध्यांशसहितंविज्ञेयंतच्चतुर्युगं॥कृतादीनांव्यवस्थेयंधर्मपादव्यवस्थया॥१६॥युगस्यदशमोभागश्चतुस्त्रिद्येकसंगुणः॥क्रमात्कृतयुगादीनांषष्ठांशःसंध्ययोःस्वकाः॥१७॥युगानांसप्ततिःसैका मन्वंतरमिहोच्यते॥कृताब्दसंख्यातस्यांतेसंधिःप्रोक्तोजलप्लवः॥१८॥ससंधयस्तेमनवःकल्पेज्ञेयाश्चतुर्दश॥कृतप्रमाणःकल्पादौसंधिःपंचदशस्मृतः॥१९॥इत्थंयुगसहस्रेणभूतसंहारकारकः॥कल्पोब्राह्ममहःप्रोक्तंशर्वरीतस्यतावती॥२०॥परमायुःशतंतस्यतथाहोरात्रसंख्यया॥आयुषोर्द्धगतंतस्यशेषःकल्पोयमादिमः॥२१॥कल्पादस्माच्चमनवःषट्व्यतीताःससंधयः॥वैवस्वतस्यमनोर्युगानांत्रिघनोगतः॥२२॥अष्टाविंशायुगादस्माद्गतमेतत्कृतंयुगं॥अतःकालंप्रसंख्यायसंख्यामेकत्रपीडयेत्॥२३॥यद्दक्षदेवदैत्यादिसृज्जतोस्यचराचरं॥कृताद्विवेदाब्दाःशतघ्ना ४७४०० वेधसोगताः॥२४॥पश्चाद्व्रजंतोतिजवान्नक्षत्रैःसततंग्रहाः॥जीयमानाऋलंबंतेतुल्यमेवस्वमार्गगाः॥२५॥प्राग्गतित्वमतस्तेषांभगणैःप्रत्यहंगतिः॥परिवाहवशाद्विन्यानद्दृग्द्वानिकुंभुजेते॥शीघ्रगास्तान्यथास्वेनकालेनमनात्मगः तेषांनुपरिवर्तेनपोष्णां

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

भगणःस्मृतः॥२६॥विकलानांकलाषष्ट्यातत्षष्ट्याभागउच्यते॥तत्त्रिंशताभवेद्राशिर्भगणोद्वादशैवते॥२७॥युगेसूर्यस्यशुक्राणांखचतुष्करदार्णवाः ४३२०००० कुजार्किगुरुशीघ्राणांभगणाःपूर्वयायिनां॥२८॥इंदोरसाग्नित्रिशीषुसप्तभूधरमार्गणाः ५७७५३३३६॥दस्त्र्यष्टरसांकाक्षिलोचनानि २२९६८३२ कुजस्यतु॥२९॥बुधशीघ्रस्यभून्यर्तुखाद्रिच्यंकनगेंदवः १७९३७०६० गुरोस्तेःखदस्त्राक्षिवेदषट्कहयस्तथा ३६४२० ॥३०॥सितशीघ्रस्यषट्सप्तत्र्यमाश्विरवभूधराः ७०२२३७६ शनेर्भुजंगषट्पंचरसवेदनिशाकराः १४६५६८॥३१॥चंद्रोच्चस्याग्निशून्याश्विवसुसर्पार्णवा ४८८२०३ युगे वामंपातस्यवस्त्राग्नियमाश्विशीरविदस्रकाः २३२२३८ श्लोक ३२ उदयाद्युदयंभानोर्भूमिसावनवासराः वसुद्व्यद्रिरूपांकसप्ताद्रितिथयो १५७७९१७८२८ युगे ३३ नाभागक्षाक्षिवस्त्रद्वित्रिद्व्यक्षरेंदवः १५८२३७८२८ चांद्राः खाष्टखखव्योमरवाग्निखर्तुभानिशाकराः १६०३०००० ८० श्लो॰ ३४ षड्द्वित्रिहुताशांकतिथयश्चाधिमासकाः १५९३३३६ तिथिक्षायमार्कशिखियमव्योमशराधिनः २५०८२५२ ३५ खचतुष्कस

मुद्राष्टकुपंच ५१८४०००० रविमासकाः भोदयाभगणैः स्वैः स्वैरूनाः स्वस्वोदयायुगे ३६ भवंतिशिशिनोमासाः सूर्येंदुभगणांतरं रविमासोनितास्तेतुशेषाःस्युरधिमासकाः ३७ सावनाहानिचांद्रेभ्योद्युदयैःभ्यः शोद्य निधिक्षयाः अधिमासोनराश्यर्कचांद्रसावनवासराः ३८ एतेसहस्रगुणिताः कल्पेस्युरधिमासकाः प्राग्गतेःसूर्यमंदस्यकल्पेसप्ताष्टवन्हयः ३९ श्लोक ३९ कौजस्यवेदरसयमा२०४ बोधस्याष्टर्तुवन्हयः ३८ खखरंध्राणिजैवस्य ९०० शौक्रस्यार्थगुणेषवः २५ श्लोक ४० गोब्धयः ३९ शनिमंदस्यपातानामथयामतः मनुदस्रा २४ स्मकोजस्यबोधस्याष्टसागराः ४८८ ४१ ऋताद्रिचंद्राजैवस्य १७४ त्रिखांकानि ९०३ भृगोस्तथा शनिपातस्यभगणाकल्पेयमरसर्तवः ६६२ ४२ भगणाः पूर्वमेवात्रशोक्ताश्चंद्रोच्चपातयोः षट्मनूनांनुसंधीज्य कालंतत्संधिभिःसह ४३ कल्पादिसंधिनासार्द्धंवैवस्वतमनोस्तथा युगानांत्रिधनेयातंनथाकृतयुगंविदुः ४४ शोद्यसृष्टेस्तनः कालंपूर्वोक्तदिव्यसंख्यया सूर्याब्दसंख्ययाज्ञेयास्तनस्यांतेगताऽमी ४५ खचतुष्कयमाऽग्निशरंध्रनिशाकराः १९५३७२०००० अतऊर्ध्वमयुक्तागतका

लाब्दसंख्यया ४६ मासीकृतायुग्मासैर्मधुशुक्लादिभिर्गतैः पृथक्स्थाप्योधिमासघ्नाःसूर्यमासविभाजिताः ४७ लब्धाधिमासकैर्युक्तादिनीकृत्य दिनान्विताः द्विष्ठास्त्रिष्ठियक्षयाभ्यस्ताश्चांद्रवासरभाजिताः ४८ लब्धोन रात्रिरहितोलंकायामार्द्धरात्रिकः सावनोयुगणःसूर्यार्द्दिनमासाब्दपात्तनः ४९ सप्तभिःक्षयितःशेषःसूर्याद्योवासरेश्वरः सोमाब्ददिनसंख्याप्तं द्वित्रिघ्नंरूपसंयुतं ५० सप्तोद्धृतावशेषेतुविद्धज्ञेयोमासवर्षपौ यथास्व भगणाभ्यस्तोदिनराशिःकुवासरैः ५१ विभाजितोमध्यगत्याभगणादि ग्रहोभवेत् एवंस्वशीघ्रमंदोच्चायेप्रोक्ताः पूर्वयायिनः विलोमगतयःपाता सद्वयक्रादिशोधिताः द्वादशघ्नायुरोर्वातभगणाभैर्ग्रहैर्वर्तमानकैः ५३ राशिभिः सहिताःशुद्धा षष्ट्यास्युर्विजयादयः विलग्नेनदुदिनंसंक्षेपाव्यावहारिकं मध्यमानयनंकार्यं ग्रहाणामिष्टतोयुगात् अस्मिन्नूनयुगस्यांते सर्वेमध्यगताग्रहाः ऋतेनुमंदपाताच्चान्मंदोनुच्चगनागताः ५४ याजनानिशतान्यष्टौभूकर्णाद्विगुणानितु तद्वर्गतोदशगुणान्मूलंभूपरिधिर्भवेत् ५५ लंबज्याघ्नत्रिजीवाप्तः ३४३८ स्फुटोभूपरिधिः स्वकः तेनदेशांतरज्यस्तायद्भुक्तिर्विभाजिता ५६ कलादितत्फलंप्राग-

प्राप्तांशयद्देभ्यः प्रविशोधयेत् । रेखामतीचीसंस्थानांप्रक्षिपेत्स्फुटं स्व
देशजाः ५७ राक्षसालयदेवोकः शैलयोर्मध्यसंचरः । राहीनकर्मवंती
च तथासन्निहितंसरः ५८ अतीत्यान्मीलनादिंदोर्दृक्सिद्धिर्गणितागता
नू । यदाभवेत्सदाप्राच्यांस्वस्थानंमध्यतोभवेत् ५९ अप्राप्यतुभव
त्पश्चादेवंचापिनिमीलनात् तयोरंतरनाडीभिर्हन्याद्भूपरिधिंस्फुटं ६०
पक्ष्याविभज्यलब्धेरूक योजनैः प्रागथापरैः स्वदेशपरिधेयः कुर्याद्
देशांतरंहितैः ६१ वारप्रवृत्तिः प्राग्देशेक्षपार्द्धेभ्यधिकेभवेत् नद्देशां
तरनाडीभिः पश्चादूनेविनिर्दिशेत् ६२ इष्टनाडीगुणाभुक्तिः पक्ष्या
भक्तंकलादिकं गतेशोध्यंयुतंगम्येकृत्वातात्कालिकोभवेत् ६३ भच
क्रलिप्ताशीत्यंशो८० परमंदक्षिणोत्तरं विक्षिप्यतेस्वपातेनास्वकांत्यंशाद
नुक्रमात् ६४ तन्नयांशांद्विगुणितंजीवास्त्रिगुणितंकुजः । बुधशुक्रार्किजाः चं
मं बु रं शु शा पातेर्विक्षिप्यंतेचतुर्गुणं ६५ एवंत्रिघनरंध्रार्कर
सार्कार्कदशाहताः २७० ९० १२० ६० १२० १२० चंद्रादीनांक
मादेतामध्यविक्षेपलिप्तिकाः ६६ ॥ ग

आदित्यरूपाः कालस्य मूर्तयोभगणाश्रि- ३

ताः शीघ्रमंदोच्चपातास्त्र्याख्याःग्रहाणांगतिहेतवः १ तद्वातरश्मिभिर्नद्वा
लैंःसव्येनरपाणिभिः प्राक्पश्चादपकृष्यंतेयथासन्नंस्वदिङ्मुखं २ प्रवा
हाख्योमरुत्तारक्तस्वोच्चाभिमुखमीरयेत् पूर्वापरापकृष्टास्तेगतिंयांतिपृ
थग्विधां ३ ग्रहात्प्राक्भ्रमणार्द्धस्थः प्राङ्मुखंकर्षतिध्रुवं उच्चसंज्ञोपरा
र्द्धस्थस्तद्वत्पश्चान्मुखंग्रहं ४ स्वोच्चापकृष्टभगणैः प्राङ्मुखंयांतियन्ग्रहा
नन्तेषुधनमित्युक्तमृणंपश्चान्मुखेषुतु ५ दक्षिणोत्तरतोप्येवंपातोग्रहु
श्चरंहसा विक्षिपत्येषविक्षेपश्चंद्रादीनामपक्रमात् ६ उत्तराभिमुखंपा
तोविक्षिपत्यपरार्द्धगः ग्रहंप्राक्भ्रमणार्द्धस्थोयाम्यायामपकर्षति
७ बुधभार्गवयोःशीघ्रात्तद्वत्पातोयदास्थितः तच्छीघ्राकर्षणात्तोनुवि
क्षिपेतेयथान्नवत् ८ महत्यान्मंडलस्यार्क. स्वल्पमेवापकृष्यते मंडला
ल्पतयाचंद्रस्तनोबह्वपकृष्यते ९ भौमादयोल्पमूर्तित्वाच्छीघ्रमंदोच्चसंज्ञ
कैः देवनैरपकृष्यंतेसूदूरमपिवेगतः १० अतोधनर्णंसुमहत्तेषांगतिः
वशाद्भवेत् आकृष्यमाणास्तैरेवंयोग्निपांत्यनिलाहताः ११ यक्रातिवक्रा
विकलामदामंदतरासमा तथाशीघ्रतराशीघ्राग्रहाणामष्टधागति १२

तत्रानिष्टशीघ्राशीघ्रास्यान्मंदामंदनरासमा ऋज्वीतिपंचधाप्रेयायावक्रासानुवक्रगा १३ तत्तद्गतिवशान्नित्यंयथादृक्तुल्यतांगताः प्रयांतितत्प्रवक्ष्यामिस्फुटीकरणमादरात् १४ राशिलिप्ताष्टमोभागःप्रथमज्यार्द्धमुच्यते तत्त्रिभक्तलब्धोनंमिश्रकंनद्वितीयकं आद्येनैवलब्धमात्पिंडाभक्तालब्धोनसंयुताः खंडकास्युश्चनुर्विंशज्यार्द्धपिंडाःक्रमादमी १६ नत्वाग्निनोकाधिरूपभूमिधरर्त्तवः खांकाशेपंचशून्येशबाणरूपगुणेंदवः १७ शून्यलोचनपंचैकाःछिद्ररूपमुनींदवः वियच्चंद्रातिधृतयोगुणरंध्रांबराग्नयः १८ रंध्रपंचाष्टकयमावस्वयंकयमारुथा कृताष्टशून्यज्वलनानगाद्रिराशिवन्हयः २० षट्पंचलोचनगुणाश्चंद्रनेत्राग्निवन्हयः यमाद्रिवन्हिर्ज्वलनारंध्रशून्यकृताग्नयः २१ रूपाग्निसागरगुणावसग्न्यिकृतवन्हयः प्रोक्तक्रमेणज्यासार्द्धोत्क्रमज्यार्द्धपिंडकाः २२ मुनयोरंध्रयमलारसषट्काः मुनीश्वराः द्व्यष्टैकारूपषट्दस्वासागरार्धहुताशनाः २३ खर्तुवेदानवाब्ध्यर्थादिमगास्त्र्यर्थकुंजराः नगांबरवियच्चंद्रारूपभूधरशंकराः २४ शरार्णवहुताशांकाभुजंगाक्षिशरेंदवः नवरूपंमहीध्रंकागजेकांकनिशाक

रा:।२५ गुणाग्निरूपनेत्राणिपावकाग्निगुणाग्निनः वस्वर्णवार्थयमलारसुरंगर्तुनगाग्निनः २६ नवाष्टनवनेत्राणि पावकैकयमाग्नयः अष्टाग्निसागरयुणाउत्क्रमज्यार्द्धपिंडकाः २७ परमापक्रमज्यानुसप्तरंध्रगुणेंदवः १३९७ तद्गुणाज्यात्रिजीवाप्तचापंकोतिरुच्यते २८ ग्रहंसंशोध्यमंदोच्चात्तथा शीघ्राद्विशोध्यच ॥ शेषंकेंद्रंपदैरुस्माद्भुजज्याकोटिरेवच २९ गताद्भुजज्यावि

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२२	२१	२३	२४
२२५	४४९	६७३	८९०	११३	१३५	१५७	१७९	२०१	२२३	२४५	२६७	२८९	३१०	३३२	३५४	३७६	३९८	४२०	४४२	४६४	४८६	५०८	५३०
२२४	२२२	२१९	२१५	२१०	२०५	१९९	१९१	१८३	१७४	१६४	१५४	१४३	१३१	११९	१०६	९३	७९	६५	५१	३७	२२	७	०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
७	२९	६६	११७	१८२	२६१	३५४	४६१	५७९	७१०	८५३	१००७	११७१	१३४५	१५२८	१७१९	१९१८	२१२३	२३३३	२५४८	२७६७	२९८९	३२१३	३४३८
२२	२७	५१	६५	७९	९३	१०६	११९	१३१	१४३	१५४	१६४	१७४	१८३	१९१	१९९	२०५	२१०	२१५	२१९	२२२	२२४	२२५	०

षमेगम्याकोटिःपदेभवेत् ॥ २९ युग्मेतुगम्याद्भुज्याकोटिज्यातुगताद्भवेत् लिप्तास्तत्वयमैर्भक्ता २२५ लब्धंज्यापिंडकंगतं ३० गतगम्यांतरज्य

स्तं विभजेत्तत्खलोचनैः २२५ तदवाप्तफलं योज्यं ज्यापिंडे गतसंज्ञके स्यात्क
मज्याविधिश्चायमुत्क्रमज्यास्वपि स्मृतः ३२ ज्यांशोद्धृतशेषनतवाश्चि २२५
हतं नतद्विवरोद्धृतं संख्यानतवाश्विसंवर्गसंयोज्यधनुरुच्यते ३३ रवेर्मंद
रिध्यंशामनवः शीतगोरदाः युग्मांतेविषमांतेचनखलिप्तो नितास्तयोः३४
युग्मांतेभद्रियः खाग्नीसुराः सूर्यनवार्णवाः ओजेद्यगवसुयमारदारुद्राः
गजाब्धयः ३५ कुजादीनामतः शैघ्र्यायुग्मांतेर्थाग्निदस्रकाः गुणाग्निचं
द्राः खनगाद्रिरसाक्षीणिगोग्नयः ३६ ओजांतेद्वित्रियमलाद्विविश्वेय
मपर्वताः खर्तुदस्राविषयद्वेदाशीघ्रकर्मणि कीर्तिताः ३७ ओजयुग्मांतर
गुणाभुजज्यात्रिज्ययोद्धृता युग्मरन्ध्रधनर्णस्यादोजादृनेधिकेस्फुटः
३८ तद्रुणेभुजकोटिघ्ने भगणांशविभाजिते तद्भुजज्याफलधनुर्मो

र	चं	मं	बु	ग	शु	ग्रा	मांदंयु	मं	बु	ग	शु	ग्रा	शीघ्र
१४	३२	७५	३०	३३	१२	५९	ग्मांते०	२३५	१३३	७०	२६२	३९	युग्मांते
११	३१	७२	२८	३२	११	४८	ओजांते	२३२	१३२	७२	२६०	४०	ओजांते०
५०	५०												

Digitized by Google

दिलिप्तादिकंफलं ॥३९॥ शैघ्रकोटिफलंकेंद्रे मकरादौ धनं स्मृतं ॥ संशो ध्य
तुत्रिजीवायांककर्कादौ कोटिजंफलं ॥४०॥ तद्बाहुफलवर्गैक्यान्मूलंकर्णश्चला
भिधः ॥ त्रिज्याभ्यस्तंभुजफलंचलकर्णविभाजितं ॥४१॥ लब्ध्यस्यचापं लिप्ता
दिफलं शैघ्रमिदंस्मृतं ॥ एतदादौकुजादीनांचतुर्थेचैवकर्मणि ॥४२॥ मांदंक
र्मैकमर्केंद्वोर्भौमादीनामथोच्यते ॥ शैघ्र्यंमादंपुनर्मांदंशैघ्र्यंचत्रीण्यनुक्रमा
त् ॥४३॥ अजादिकेंद्रे सर्वेषांमांदेशैघ्रेचकर्मणि ॥ धनंग्रहाणांलिप्तादितु
लादायणमेवच ॥४४॥ अर्कबाहुफलाभ्यस्ताग्रहभुक्तिर्विभाजिता ॥ भच
क्रकलिकाभिरक्तास्युर्लिप्ताःकार्यग्रहेर्कवत् ॥४५॥ मध्येशीघ्रफलस्यार्द्धं
मांधंदमर्द्धफलंनथा ॥ मध्ययहेमांदफलं सकलंशैघ्रमेवच ॥४६॥ स्वमंद-
भुक्तिंसंशुद्धा मध्यभुक्तिर्निशापतेः ॥ दोर्ज्यानरादिकंकृत्वाभक्त्याधनमृ
णंभवेत् ॥४७॥ ग्रहभुक्तेः फलंकार्यंग्रहवन्मंदकर्मणि ॥ दोर्ज्यानरगुणा-
द्भक्तिर्लब्धंत्वनेत्रोद्धृतापुनः ॥४८॥ स्वमंदपरिधिघ्नाभगणांशोद्धृताःक
लाः कर्कादौतुधनंतत्र मकरादावृणंस्मृतं ॥४९॥ मंदस्फुटीकृतांभुक्तिं
प्राग्वच्छीघ्रेचमुक्तितः ॥ तद्वेशैषंविवरेणाहृथ हन्याच्छिज्यांत्यकर्णयोः ॥

५० चलकर्णहतं भुक्तोकर्णविज्याधिकेधनं ऋणमूनेधिकेधनंत्यशेषं
वक्रगतिभवति शीघ्रकेंद्रपदेस्मात् ५१ दूरस्थितः स्वशीघ्राद्गृहः शिथि
लरश्मिभिः सव्येनराकृष्टनतुद्रवेद्वक्रगतिर्ग्रहः ५२ मंदात्शीघ्रपरि
धेः सप्तमभुगुभूस्फुटौ अष्टमजीवराशिजोनवमचंद्रनैश्चरः ५३ स्फु
टचंद्रैर्वेदैः शून्यैकैर्गुणाग्निभिः शररुद्रैश्चतुर्थांशकेंद्रांशैर्भूसुताद
यः ५४ भवंतिवक्रिणस्तत्कृस्वस्वशीघ्रकाहिशेषितैः अवशिष्टांशतुल्यैः
स्वैः केंद्रैरुक्तवक्रतां ५५ उदयोस्तमयेभार्कणनखेरिंद्रैस्त्र्यहिंदुभिः न
गेंदुभिः स्वशीघ्रांशैः प्राच्यांप्राङ्न्यभमंडलात् ५६ च्युतेरस्तमयः पश्चा-
त्खाक्षैःसिद्धैर्सशुक्रयोः पश्चादभ्युदयश्चैवप्राच्यामस्तमयःश्च्युतेः ५७
मंदस्फुटांगतिंप्रोह्य शीघ्रभुक्तेःकलासुयां ताभिर्गम्यगतांशेभ्योदिवसा
यंभजायते ५८ कुजार्किगुरुपातानां ग्रहवच्छीघ्रजंफलं वामंतृतीयकंमां
दंबुधभार्गवयोः फलं ५९ स्वपातोनाद्गृहाज्जीवाच्छीघ्राद्गुरुजसौम्ययोः
विक्षेपघ्नात्यकर्णाप्तविक्षेपाल्लिप्तयाविधोः ६० विक्षेपापक्रमैक्येक्रांति
विक्षेपसंयुता दिग्भेदेवियुतास्पष्टाभास्करस्ययथागता ६१ ग्रहोदय

प्राणहतास्वखाष्टैकोहतागतिः चक्रासवोलब्धयुतास्वाहोरात्रासवः
स्मृताः ६२ क्रांतेःक्रमोक्रमज्येवृकृत्वात्रोक्रमज्यया हीनाक्षज्यादिन
व्यासदलंतद्दक्षिणोत्तरं ६३ क्रांतिज्याविषुवद्भाघ्नीस्वतिज्याद्वादशो
द्धृता त्रिज्यागुणाद्दोरात्रार्द्धकर्णाप्तचरजासवः ६४ तत्कार्मुकमदक्रां
तौधनहानीपृथक्स्थिते स्वाहोरात्रचतुर्थांशेदिनरात्रिदलेस्मृते ६५
याम्यक्रांतौविपर्यस्तेद्विगुणेतुदिनक्षपे विक्षेपयुक्तोनितयाक्रांत्याभा
नामपिस्वके ६६ भभोगोष्टशती ८०० लिप्तास्वाब्धिशेलाः ७२० स्मृता
तिथेः ग्रहलिप्तभभोगाप्ताभानिभुक्त्यादिनादिकं ६७ रवींदुयो
गलिप्ताभ्योभभोगाप्तमितागताः योगाः शेषाश्चतिथिवन्नाड्योभ
क्तेक्ष्यभाजिताः ६८ अर्कोनचंद्रलिप्ताभ्यस्तिथयोभोगभाजिताः
गतगम्याश्चषष्टिघ्नानाड्योभुक्त्यंतरोद्धृताः ६९ धुरागिशकुनि
र्नामगंतृतीयंतुचतुष्पदं किंस्तुघ्नंतुचतुर्दश्याः कृष्णायाश्चापरा
र्द्धतः ७० बवादीनितताः सप्तचराख्यकरणानिच मासेष्टकृत्व
एकैकंकरणंपरिवर्तते ७१ तिथ्यर्द्धभोगंसर्वेषांकरणानांप्रकल्प

येनू एषास्फुटगतिः प्रोक्तासूर्यादीनांखचारिणां ६९ इतिसूर्यसि
द्धांतेग्रहस्फुटीकरणाधिकारः २ ७ शिलातलेबुसंशुद्धे वज्र
लेपेपिपासमे नवशंकुंगुलैरिष्टैः समंमंडलमालिखेनू १ तन्मध्ये
स्थापयेच्छंकुंकल्पनाद्वादशांगुलं तच्छायाग्रंस्पृशेद्यवत्तेपूर्वापरा
ण्हयोर्योः २ तद्यबिंदूविधायोभौवृत्तेपूर्वापराभिधौ तन्मध्येतिमिना
रेखाकर्तव्यादक्षिणोत्तरा ३ याम्योत्तरदिशोर्मध्येतिमिनापूर्वपश्चि
मा दिङ्मध्यमस्यैः संसाध्याविदिशास्फुटे ४ चतुरस्रंवहिः
कुर्यात्सूत्रैर्मध्याद्विनिर्गतैः भुजःसूत्रांगुलैस्तत्रदत्तैरिष्टप्रभामिता
५ प्राक्पश्चिमाश्रितारेखाप्रोच्यतेसममंडलं उन्मंडलंचविषुव
न्मंडलंपरिकीर्तितं ६ रेखाप्राच्यपरासाध्याविषुवद्भायगातथा इ
ष्टछायाविषुवतोर्मध्यमयाभिधीयते ७ शंकुच्छायाकृतियुतेर्मू
लंकर्णोस्यवर्गतः प्रोह्यशंकुकृतिंमूलं छायाशंकुर्विपर्ययात् ८
त्रिंशत्कृत्या ६०० युगेभानांचक्रंप्राक्परिलंबते तद्गुणाद्भदिनेभक्ता
युगणाद्यदवाप्यते ९ तद्वोस्मिंघ्रादशाप्तांशाविज्ञेयोअयनाभिधाः

तत्संस्कृतायहाक्रांतिछायाचरदलादिकं १० स्फुटंदृक्तुल्यतांगच्छेद्य
नविषुवद्वये प्राक्चक्रंचलितंहीनेछायार्कात्करणागते ११ अंतरांशै
रथावृत्यपश्चाच्छेषैस्तथाधिके एवंविषुवतीछायास्वदेशेयादिनार्द्धजा
१२ दक्षिणोत्तररेखायांसातत्रविषुवत्प्रभा शंकु१२छायाहतेत्रिज्येवि
षुवत्कर्णभाजिते १३ लंबाक्षज्येनयोश्चापेलंबाक्षोदक्षिणेसदा म
ध्यछायाभुजस्तेनयुणितात्रिभमौर्विका १४ स्वकर्णाप्तधनुर्लिप्तान
नाम्नादक्षिणेभुजे उत्तराश्चोत्तरेयाम्यास्ताः सूर्यक्रांतिलिप्तिकाः१५
दिग्भेदेमिश्रिताःसाम्येविश्लिष्टाःश्वाक्षलिप्तिकाः तज्ज्याक्षज्याचत
द्वर्गंप्रोह्यत्रिज्याकृतेः पदं १६ लंबज्यार्कयुणाक्षज्याविषुवद्भाथलंब
या स्वाक्षार्कनतभागानांदिक्साम्येंतरमन्यथा १७ दिग्भेदेपक्रमः शो
धस्तस्यज्यात्रिज्ययाहृता परमापक्रमज्याघ्नीचापंमेषादिकेरविः १८
ककर्कादौप्रोह्यचक्रार्द्धंतुलादौभार्द्धसंयुतः मृगादौप्रोह्यभगणान्मध्या
न्नेर्कःस्फुटोभवेत् १९ तन्मांदमसकृद्बीजफलंमध्योदिवाकरः स्वाक्षा
र्कापक्रमयुतिर्दिक्साम्येंतरमन्यथा शेषनतांशाः सूर्यस्यतद्वाहुज्या
थकोटिज्या शंकुमातांगुलाभ्यस्ते भुजत्रिज्येयथाक्रमं कोटिज्यायावि

भज्यानेछायाकर्णोवहईले क्रांतिज्याविषुवत्कर्णहताप्तांशकुजीवया
अर्कीयास्वेष्टकर्णघ्नीमध्यकर्णोधृतास्वका २३ विषुवद्भायुतार्कीया
याम्येस्यादुत्तरेभुजः विषुवत्यांविशोध्योदक्गोलेम्याद्याहुरुत्तरः २४
विपर्ययाद्भुजोयाम्योभवेत्प्राच्यपरांतरे माध्यान्हिकोभुजोनित्यं छा
यामध्यान्हिकीस्मृता २५ लबाक्षजीवेविषुवच्छायाद्वादशसंगुणे का
निज्यानेनुनोकर्णोममंडलगेरवौ २६ सौम्याक्षोनायदाक्रांतिःस्या
त्तदायुदलश्रवः विषुवच्छायया भ्यस्तःकर्णोमध्योयथोदितं २७ स्व
क्रांतिज्याविजीवाघ्नीलंबज्याप्तायमौर्विका स्वेष्टकर्णाहताभक्ताचिज्य
यायांगुलादिका २८ त्रिज्यावर्गार्द्धतोयज्यावर्गोनाद्वादशाहतान् पु
नर्द्वादशनिघ्नाच्चलभ्यतेयत्फलंबुधैः २९ शंकुवर्गार्द्धसंयुक्तविषुवद्व
र्गभाजितात् लब्धंतुकरणानामंतांपृथक्स्थापयेद्बुधः ३० अर्कघ्ना
विषुवच्छायाअग्रज्यागुणितातथा भक्ताफलाख्यंनेद्वर्गसंयुक्तकरणी
पदं ३१ फलेनफलसंयुक्तंदक्षिणोत्तरगोलयोः याम्ययोर्विदिशोः
शंकुरेवंयाम्योत्तरेरवौ ३२ परिभ्रमंतिशंकोस्तशंकुरुत्तरयोस्तः
तत्रिज्यावर्गमिश्रेषान्मूलंदृग्ज्याभिधीयते ३३ स्वशंकुनाविभज्यास्ते

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

दकूत्रिज्येद्वादशाहते छायाकर्णोनुकोणेषुयथास्वंदेशकालयोः ३४ त्रि
त्रिज्योदकूचरज्यायुक्तायाम्यायांतद्विवर्जिता अंत्यानतोक्रमज्योनास्वा
होरात्रार्द्धसंगुणा ३५ त्रिज्याभक्ताभवेच्छेदोलंबज्याघ्नोथवाजिनः त्रि
भज्यायाभवेच्छंकुस्तद्वर्गंप्रविशोधयेत् ३६ त्रिज्यायावर्गात्पदंदृग्ज्या
छायाकर्णोनुपूर्ववत् अभीष्टछायया भ्यस्तात्रिज्यातत्कर्णभाजिता
३७ दृग्ज्यानद्वर्गसंशुद्धात्त्रिज्यावर्गाच्चयत्पदं शंकुःसत्रिभजीवा
घ्नस्वलंबज्याविभाजितः ३८ छेदःसत्रिज्यया भ्यस्तःस्याहोरात्रार्द्धभा
जितः उन्नतज्यातयाहीनास्तांत्याशेषस्यकार्मुकं ३९ उक्रमज्याभिरे
वंस्युः प्राक्पश्चार्द्धनतासवः दृग्ज्याघ्नात्वलंबज्यास्वकर्णांगुलभा
जितौ ४० क्रांतिज्यासात्रिजीवाघ्नी ३४३८ परमापक्रमोद्धृता तच्चापं
भादिकंक्षेत्रंपदैरुन्नतस्यभारविः दृग्विन्मध्यात्साकूपञ्चाद्धृतंवाहु
चयांतरे मत्स्यद्वयांतरयुतेः त्रिस्मृकूसूत्रेणभाध्यम ४२ अपक्र
ज्यावर्गोनस्त्रिज्यावर्गोस्ययत्पदं त्रिभद्युकर्णाहृ ३।४१ गुणास्वाहो
रात्रार्द्ध ३३६६।३२१७।३१४१ भाजिता ४३ क्रमादंक१७१९ हि
२१७८ त्रिभज्या ३४३८ तच्चापानिपृथक्पृथक् स्वाधोधःप्रविशोध्याथ

मेषादेर्कोदयासवः ४४ स्वागास्त्ययो २६७० र्थगोगैकाः १७९५ शरत्यं
कहिमांशवः १९३५ स्वदेशचरखंडोनाभवंतीष्टोदयासवः ४५ व्यस्ताव्य
स्तैर्युताः स्वैः स्वैः कर्कटाद्यास्तत्तल्लग्नयः उक्तमेषषडेवैतेभवंतीष्टास्फुटादि
यः ४६ अथलग्नसाधनं गतभोग्यासवः कार्याभा
स्करादिष्टकालिकात् स्वोदयासहताभुक्तभोग्याभक्तारवयान्हिभिः
४७ अभीष्टघटिकास्फ्योभोग्यासून्विशोधयेत् तद्वत्तदेष्यलग्ना
सुनेवंयातास्तथोक्तमात् ४८ शेषंत्रिशक्तमाभ्यस्तमस्फुटेनविभाजितं
भागादिहीनंयुक्तंचतद्वत्संक्षितिजेतथा ४९ प्राक्पश्चान्नतनाडीभिस्त
द्वत्तोदयास्फभिः भानोरिष्टयधनेकृत्वाभ्यल्लग्नंतराभवेत् ५० भोग्या
सूनूनकस्याथभुक्तासूनाधिकस्यच सपिंडयांतरलग्नासूनेवंस्यात्काल
साधनं ५१ सूर्यादूनेनिशाशेषेलग्नेर्कादधिकेदिवा भचक्रार्द्धयुनाद्वा
नोरधिकोरुग्रमयात्परं ५२ इतिश्रीसूर्यसिद्धांतेत्रिप्रश्नाधिकार
स्तृतीयः सार्द्धनिषट्सहस्राणि ६५०० योजनान्निविवस्वतः विष्कंभोमं
डलस्येंदोः सहाशीत्याचतुःशती ४८० श्लोक १ स्फुटस्वभुक्त्याद्यु-
णितोमध्यगत्योर्हृतोस्फुटौ रवेःस्वभगणास्तयः ४३२००० शशांक

भगणोद्धृतः ५७७५३३३६ शशांककक्षा ३२४००० गुणितोभाजितोवार्क
कक्षया ४३२५५०० विष्कंभस्यंदकक्षायांतिथ्यात्तामानलिप्तिकाः ३ स्फुटें
दुभुक्तिर्भूव्यास १६०० गुणितामध्ययोहृता लब्धंसूचीमहीव्यासःस्फुटा
र्कश्रवणांतरं ४ मध्येंदुव्यासगुणितं ४८० मध्यार्कव्यासभाजितं विशोध्य
लब्धंसूच्यांतुतमोलिप्तास्फुपूर्ववत् ५ भानोर्भार्द्धेमहीछायातत्तुल्येर्कस
मेपिवा शशांकपातेयद्वाक्रियद्वागधिकोनके ६ तुल्योराश्यादिभिःस्या
तामसायास्यांतकालिको सूर्येंदूपोर्णिमास्यंतेभार्द्धभागधिकेसमो ७ ग
तैष्यपर्वनाडीनांस्वकालेनोनसंयुतौ समलिप्तौभवेतांतौपातस्तात्कालिको
न्यथा ८ छादकोभास्करस्येंदुरधस्थोधनवद्भवेत् भूछायांप्राक्मुख
श्चंद्रोविशत्यस्य भवेदसौ ९ तात्कालिकेंदुविक्षेपंछाद्यस्थादमानयोः यो
गार्द्धात्याद्ययछेषंतमः छन्नंतदुच्यते १० ग्रास्यमानाधिकतस्मिन्सकलं
ग्रासमन्यथा योगार्द्धदधिकेनस्याद्विक्षेपेग्रासससंभवः ११ ग्रास्यग्राहक
संयागवियोगोदलितौपृथक् विक्षेपवर्गहीनाभ्यांतद्वर्गाभ्यामुभेपदे १२
पस्यासंगुण्यसूर्येंद्वोर्भुक्त्यंतरविभाजिते स्यातांस्थितिविमर्दार्द्धनाडिका
दिफलेनयोः १३ स्थित्यर्द्धनाडिकाभ्यस्तागतिः षष्टिविभाजिताः लिप्ता